

KAKO POMOĆI DECI DA UČE

- LITERATURA

- Medouz, S., Kešdan, A., *Kako pomoći deci da uče*, ZUNS, Beograd, 2000, (60-103).

Kako uče mala deca

- Igra kao glavni način učenja u ranom uzrastu
- Spontanost učenja male dece
- Nadovezivanje poučavanja dece i dečjeg učenja
- Dva modela poučavanja:
 1. “Predavački” model – pasivno učenje
 2. Proces učenja – aktivno učenje

Kako uče mala deca – 2.

- Savremeno shvatanje učenja stavlja naglasak na aktivnost onoga ko uči.
- Shvatanje o učenju kroz igru zasnovano na Pijaževom učenju – 3 glavna izvora:
 1. Pojam asimilacije
 2. Lična aktivnost deteta
 3. Pojam gotovosti

Kako uče mala deca – 3.

- Društveni izvori učenja – Vigotski: uloga socijalne interakcije u kognitivnom razvoju
- Kognitivni razvoj u ranim uzrastima može biti podstaknut dijalozima i zajedničkim aktivnostima odraslih i dece.
- Dva *nivoa* dečjeg razvoja: aktuelni i naredni.
- Utvrđivati nivo dečjeg razvoja i postavljati zahteve u skladu sa njim!

Kritika institucionalnog predškolskog vaspitanja

1. Retki trajni razgovori i igra sa odraslima.
2. Nedostaje veća složenost igara.
3. Nedostaje celishodna angažovanost koja dovodi do kreativnih otkrića.

Dijaloški pristup kao metod usmeravajućeg poučavanja

- Metod direktnog poučavanja
- Jezik izuzetno važno sredstvo
- Način angažovanja dece, tako da ona vide smisao / korist od onoga što rade i govore

Dijaloški pristup: usmeravajuće poučavanje

- Vaspitač radi sa jednim detetom
- Rade u vaspitnoj sobi – normalno okruženje
- Kao uobičajeni deo svakodnevnih aktivnosti
- Trajanje je različito – 7 do 15 minuta
- Svako dete može da očekuje da će vaspitač izvestan kraći period provesti samo sa njim rešavajući neki problem

Dijaloški pristup - aktivnost

- Vaspitač planira aktivnost sa jednim detetom, najčešće u vreme dok se druga deca igraju
- Dva glavna tipa aktivnosti:
 - postavljanje zahteva
 - nadovezivanje u dijalogu s detetom

Načela rada

- Poučavati u skladu sa kognitivnim zahtevima
- Izazivanje odgovarajućeg odgovora
- Razvijanje teme
- Biranje odgovarajućeg sadržaja
- Proveravanje onoga što kaže dete
- Održavanje dečje aktivnosti
- Odmeravanje tempa aktivnosti

Organizovanje toka aktivnosti

- Sporazum na dva nivoa:
 - šta treba uraditi
 - šta treba saznati
- Razrada teme, kroz aktivnost
- Kratki rezime i povezivanje onoga što je rečeno

Program zasnovan na književnosti

- Postoji opšta saglasnost oko toga da predškolskoj deci treba nuditi knjige.
- Kritika postojećeg korišćenja knjiga u vrtićima: retko, kratko i neprivlačno!
- Razrada predškolskog programa u čijem središtu je obrada književne teme.

Inovacija

- Izbor knjiga složenijeg sadržaja;
- Njihovo čitanje u nastavcima tokom 2-4 nedelje;
- Za to vreme su sve uobičajene aktivnosti u vrtiću povezane sa idejama i materijalima koji se odnose na temu čitane knjige.
- PRIMER: deca uzrasta od 3 do 5 godina, *Brežuljak Voteršip* Ričarda Adamsa.

Način rada

- Izbor knjige: da se knjiga sviđa vaspitaču!
- Dobro poznavanje knjige i dece sa kojom se radi.
- Predvideti sa čime se knjiga može povezati, kao i pitanja koja se mogu pokrenuti.
- Rečnik, manje zanimljivi delovi
- Izabrati gde će se priča prekidati

Način rada - nastavak

- Razgovor o knjizi – prisećanje, predviđanje
- Aktivnosti povezane sa pričom u okviru celovite strukture vaspitno-obrazovnog rada sa predškolskom decom: likovno izražavanje, konstruktivne igre, igre mašte ili igre uloga, otkrivačke aktivnosti, kutak biblioteke...

Tri značajne novine

1. Aktivnosti su se integrisale zahvaljujući književnoj temi;
2. Više uzajamnog dogovaranja dece i vaspitača;
3. Znatno više razmena iskustava između dece i vaspitača, a tako i prave konverzacije i diskusije.

Rezultati evaluacije

- Deca češće koriste kutak biblioteke – svako dete koristi više, a 40% dece svakog dana;
- Deca razgledaju veći broj knjiga;
- Deca razgledaju knjige u malim grupama i o njima raspravljaju;
- Razgledanje knjiga duže traje;
- Više zaokupljeni igrom, duže se bave aktivnostima koje su prihvatila;
- Bogatiji rečnik.

ZADATAK ZA VEŽBU: Plan zajedničke aktivnosti vaspitača i jednog deteta

Šta će se raditi

- Odaberite jednu svakodnevnu, uobičajenu aktivnost (npr. priprema jednostavne užine, pranje lutke, sređivanje dečje biblioteke i sl.).
- Napravite popis materijala koji treba da obezbedite.
- Isplanirajte tačno šta ćete raditi Vi, sa osnovnim ciljem da podstaknete dete na aktivnost.
- Dete više nego vaspitač treba da rukuje stvarima i alatima, ispituje njihove mogućnosti i osobine.
- Napišite kratak tok, scenario **zajedničke aktivnosti**.

Razgovor koji će se voditi

- Napišite PLAN razgovora koji ćete voditi sa detetom **tokom** zajedničke aktivnosti (**NE**: ja kažem, pa dete kaže i sl., **VEĆ**: reći detetu, pitati ga, pokazati mu, razmotriti mogućnosti, skrenuti mu pažnju, rezimirati, zajednički zaključiti i sl.).
- Aktivnost započnite smireno, uz postepeno povećanje zahteva detetu, da biste nastavili ponavljanjem onoga što je urađeno i otkriveno, uz smanjenje zahteva i završite pozitivnom ocenom.
- Isplanirajte dovoljno saržaja, ali ne previše, razgovor i aktivnost treba da traju oko 15 minuta.